

kannanotto 16.6.2020

EDUSKUNNAN NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKIRYHMÄ: NUORTEN MIELENTERVEYTEEN TULEE PANOSTAA NYT ENEMMÄN KUIN KOSKAAN

Yhdenkään nuoren ei tulisi joutua kamppailemaan mielenterveyden haasteiden kanssa yksin. On äärettömän tärkeää, että jokaisen nuoren mielenterveyden haasteet tunnistetaan ajoissa. Tukea ja hoitoa tulee olla saatavilla matalalla kynnyksellä riittävästi. Eduskunnan nuorten mielenterveyden tukiryhmä vetoaa, että nuorten mielenterveysongelmien ehkäisyyn sekä mielenterveysongelmien hoitoon tulee panostaa nyt enemmän kuin koskaan.

Koronaepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien mielenterveysvaikutusten todellisen laajuuden tulemme hahmottamaan vasta myöhemmin, mutta jo nyt tiedämme teetettyjen kyselytutkimusten perusteella, että epidemialla on ollut negatiivisia vaikutuksia monen nuoren psyykkiseen vointiin. On todennäköistä, että koronaepidemia ja siihen liittyvät rajoitukset ovat lisänneet ja tulevat lisäämään mielenterveyspalveluiden hoitovelkaa vielä pitkään akuutin kriisin jälkeen.

Poikkeusolojen aikana kaikkia mielenterveyspalveluja ei ole kyetty toteuttamaan normaaliin tapaan ja myös alueellisesti palvelujen saatavuudessa on ollut eroja. Vaikka digiloikka myös mielenterveyspalveluiden puolella on ollut nopea, ei etäyhteydellä tarjotulla tuella ole kyetty jokaisen kohdalla takaamaan samaa vaikuttavuutta annetun tuen tai hoidon kannalta. Ammattilaisten välinen arkinen yhteistyö sekä nuorten säännöllinen kohtaaminen ja palvelujen pariin ohjaaminen on ollut haastavaa koulujen ollessa kevään aikana etäopetuksessa. Lisäksi Nuorten mielenterveyden tukiryhmä haluaa muistuttaa, että monet mielenterveyspalvelut, kuten esimerkiksi opiskeluhuolto ja nuorisopsykiatrian palvelut, ovat olleet kovin ruuhkautuneita tai aliresursoituja jo pitkään ennen koronaepidemiaa. Aliresursointi on johtanut myös näiden työpaikkojen houkuttelevuuteen johtaen asiantuntijoiden saatavuuden krooniseen vaikeutumiseen.

Tärkeää on panostaa nuorille jo tuttujen ja toimiviksi todettujen mielenterveyspalvelujen sekä matalan kynnyksen tuen resursseihin. Palvelujärjestelmäämme tulee kehittää niin, että mielenterveyden haasteisiin olisi saatavilla nopeasti alan ammattilaisen apua suoraan perusterveydenhuollossa. Näin apu olisi saatavilla yhdenvertaisemmin, nopeammin ja helpommin. Yhteisöllisiä työtapoja tulee kehittää ja uusia toimintatapoja luodessa nuorten ääni ja osallisuus tulee olla keskiössä. Nuorten ohjaaminen avun ja tuen piiriin on merkittävässä roolissa, jotta kukaan ei putoa palvelujärjestelmän rakoihin. Koulu ja opiskeluhuolto ovat tässä erittäin keskeinen osa ja siksi onkin tärkeä panostus lainsäädännöllä varmistaa sitova opiskeluhuollon mitoitus jokaiselle kouluasteelle. Myös ne nuoret, joilla on kokemusta läheisen mielenterveys- tai päihdeongelmasta tulisi tunnistaa ja tarjota heille tukea kokemuksen käsittelyyn tai tilanteesta selviämiseen. Panostukset perheiden tukeen ja lapsiperheiden

voimavarojen lisäämiseen ovat pitkällä aikavälillä merkittäviä, jotta ongelmat eivät pääse kasautumaan läpi lapsuuden.

Kaupungeissa ja kunnissa tapahtuvalla päätöksenteolla taas on merkittävä rooli siinä, miten oman alueen palvelut toteutuvat ja kohdentuvat. Nuorten mielenterveyden tukiryhmä vetoaakin kuntapäätäjiin, ettei kuntien vaikeiden taloustilanteiden keskellä lähdetäisi leikkaamaan lasten, nuorten ja perheiden palveluista, sillä niillä on kauaskantoiset inhimillistä kärsimystä ja myös taloudellista vahinkoa tuottavat seuraukset. Kunnissa äärimmäisen tärkeää on pitää nyt huolta siitä, että valtion lisätalousarviossa jaettavat lasten ja nuorten tukemiseen tarkoitetut valtionosuuksien lisäykset kohdentuisivat oikeasti nuorten mielenterveystyöhön ja opiskeluhuollon lisäresursseihin. Ammattilaisia ja asiantuntijoita (esim lääkäreitä, psykiatreja ja psykologeja) on saatavissa yliopistopaikkakunnissa ja ruuhka-Suomessa paremmin kuin pienemmissä kunnissa eri puolella Suomea. Palvelujen saatavuus tulee turvata kaikille nuorille asuinalueesta riippumatta sekä heidän omalla äidinkielellään.

16.6.2020

Lisätietoja:

Sofia Virta
Kansanedustaja
Eduskunnan nuorten mielenterveyden tukiryhmän puheenjohtaja
sofia.virta@eduskunta.fi
+358 50 514 0186

Eduskunnan Nuorten Mielenterveyden tukiryhmän (NMT) tarkoituksena on lisätä kansanedustajien tietoisuutta nuorten mielenterveyteen liittyvistä teemoista sekä viedä eteenpäin nuorten mielenterveyden palveluita edistävää politiikkaa. Tukiryhmä toimii eduskuntapuolueiden kesken poikkipoliittisesti. NMT:n taustayhteisönä toimivat Suomen nuorisopsykiatrisen yhdistys, Allianssi sekä Suomen Psykologiliitto.